Dies i dies | 25 | Actualitzat el 01/07/2013 a les 15:00

El funeral de la transversalitat

Â En els artistes i aquesta gent de la cultura no s'hi pot confiar. Els muntes un Concert per la Llibertat ben arregladet, els obres les portes del Camp Nou, hi portes la TV3, els cedeixes generosament un micro... i a la que et despistes t'omplen la independÃ¨ncia de contingut!Â
No havíem quedat que érem transversals? Que primer la independència i després ja decidiríem si dretes o esquerres? Així doncs, què coi diu en **Gerard Quintana** de les retallades? Què diu aquest noiet, en **Cesk Freixas**, sobre l'Esther Quintana? I aquesta mossa, la **Lídia Pujol**, que s'empatolla amb això del deute i els bancs? Que fan tots parlant dels Països Catalans? Que això no toca! I aquest del mocador palestí? Anem amb compte, que no va gens bé per al procés! Que són totes aquestes pancartes contra l'ERO a TV3 i Catalunya Ràdio? Aquest exèrcit de la cultura d'en **Titot** està ple de quintacolumnistes amb carnet del CNI.

Doncs sí, amics. El Concert per la Llibertat ha posat neguitosa molta gent, i no només a la veïna Espanya. També -i potser sobretot- entre la tropa d'ideòlegs, pensadors, tertulians i gent que passava per aquí del sobiranisme dit "transversal". I és que les sis hores del Camp Nou no van ser només un acte majúscul d'afirmació nacional, una fita històrica per a l'independentisme, una festa reivindicativa i tots aquests tòpics que hem repetit com lloros. També va ser un funeral: el funeral de la transversalitat, el funeral del discurs falaç del "primer la independència i després ja veurem", el funeral de l'"hem d'anar tots junts i aparcar les diferències per al dia després". El temps dirà si el funeral va ser prematur o no. En tot cas, va ser oficiat amb totes les de la llei. Fins dissabte passat el discurs havia colat prou bé. Ja no. Llàstima. Ha estat un bon intent.

A l'escenari que Lluís Danés va dissenyar per al Concert de la Llibertat hi havia moltes escales cap al cel. Cadascú, deia en Danés, és lliure de triar la que més li plagui per arribar a tocar els seus somnis (oh!). Probablement ens trobarem tots el dia D i l'hora H en una fracció de segon mística. Però siguem conscients que depenent de com es configuri políticament l'avui, la independència serà més així o més aixà. No hi ha independències neutres: es pot ser Suècia o es pot ser Andorra, i això no es concreta d'un dia per l'altre. Dependrà del que passi ara i aquí i de la correlació de forces dels pròxims anys que aquesta cosa que farem sigui un país nou o tan sols una burda còpia de l'Espanya de la Transició, la que ens ha dut a l'atzucac polític, econòmic i moral actual. Qui exigeix aparcar tots els debats sobre el model de país fins a l'endemà aposta veladament per la còpia. Un canvi de bandera i poca cosa més. Qui posa els debats sobre la taula aposta per un diàleg constructiu del qual pot sortir alguna cosa millor que això d'ara. Els 90.000 del Camp Nou van clamar per la independència i el dret a decidir, però també -de forma majoritària- contra les retallades, contra la crisi i els seus responsables, contra el deteriorament dels valors democràtics. Els 90.000 del Camp Nou són també un dels molts rostres de la Catalan Revolution. Una moneda, dues cares.

Sobre el concert en si: és cert, tot girava de manera massa excessiva entorn de **Lluís Llach**. Sí, hi havia "els de sempre" i, per motius molt diversos que cadascun dels interessats explicarà si li plau, hi faltaven molts "dels d'ara". És necessari i legítim plantejar-se aquests dubtes, com ha fet en Jordi Bianciotto en aquest article. Ens quedem amb el fet que va ser un espectacle gens essencialista. Hi havia el gran **Peret** -únic rei dels catalans-, els gitanos de Gràcia, els ritmes arabitzants d'en **Yacine**, el mestissatge rebel de **Muguruza**. S'hi va cantar en sis llengües amb total normalitat, cosa que fa relativament poc hauria estat impensable en un concert com aquest. Hi ha qui ha afirmat que part dels assistents va xiular a **Ramoncín** per dirigir-se al públic en castellà: fals. Els xiulets a **Ramoncín** van començar tan bon punt va pujar a l'escenari i és molt probable que vinguessin motivats per les opinions del personatge en qüestions com les descàrregues o els drets d'autor, no pas per la llengua en què es va expressar. Com s'explica, si no, que no es xiulés a **Paco Ibáñez** -grandíssim, memorable- per interpretar "Como tu"? L'encaix de **Ramoncín** en aquest concert és difícilment justificable. Fa mal, això de perdre **Pedro Guerra** i quedar-nos amb **Ramoncín**. No en el nostre nom. No a qualsevol preu.

Òmnium Cultural assumia un gran repte logístic i se n'ha sortit a mitges. Dues hores de retard sobre una escaleta impossible és un rècord difícil de superar. Tot plegat, però, és més conseqüència del disseny de l'espectacle que no de la feina dels voluntaris de l'entitat que hi van deixar la pell. Tal com estava plantejat era inevitable que tot anés lent i tard. Eren dos concerts en un! També eren esperables i lògics els alts i baixos artístics. Cal dir, això sí, que vist amb prespectiva va ser molt digne. Amb l'excepció d'alguns moments especialment desafortunats a la recta final, com "L'Estaca" -uf!-, "Laura" -cançó maleïda al Camp Nou- i el guirigall de "Tossudament alçats", el nivell global va ser més que acceptable i va tenir moments de lluïment. I això cal agrair-ho sobretot a la direcció musical de Xavi Lloses, Dani Espasa i Carles Cases. Tot plegat va ser excessiu, caòtic, contradictori, fet a última hora i amb la pompa sobrera dels grans esdeveniments de masses... Però també emocionant, artísticament brillant a estones, vibrant i intens. Agradi o no, un reflex força fidel d'aquest país i de la manera de fer les coses de la seva gent.

Abans del Concert per la Llibertat, alguns independentistes havien expressat dubtes sobre la finalitat última d'aquest concert. A qui va dirigit? Qui n'és el receptor? Què volem explicar? Eren dubtes lògics, però el dissabte a la nit va quedar molt més clar. El missatge dels nostres milicians va ser inequívoc: independència com a mitjà, no com a fi. Països Catalans com a marc. I el dret a decidir -i no el discurs economicista i l'"Espanya ens roba"- al centre del debat. El gen llibertari, ben arrelat, a voltes invisible, és massa fort. Rebrota sempre i, com tot pensament català genuí, sobreviu als seus il·lusos enterradors.